

 Geleideformulier voor: Bestuurs- commissies	Sector/afdeling: FB/F&A
	Leidinggevende: Arjan Zenden
	Auteur: Baudien Dijkstra
8231672a-1902-4c66-a643-618f1fe380f0.docx	

1. Doel agendering:

Besluitvorming	x
----------------	---

2. Vraagstelling:

Deze ontwerpprogrammabegroting 2024 is opgesteld conform de Uitgangspuntennotitie programmabegroting 2024 – 2027.

Het doel was een sluitende begroting 2024 met een positief meerjarenperspectief voor te leggen en dat is gelukt. Het recent tot stand gekomen akkoord over de arbeidsvoorwaarden voor personeel van veiligheidsregio's kon nog worden meegenomen.

De inwonerbijdrage voor Publieke gezondheid, Jeugdgezondheidszorg en het Zorg- en Veiligheidshuis beweegt mee met het aantal inwoners. Een toename van 2.119 inwoners leidt in 2024 dus tot een kleine stijging van de gemeentelijke bijdrage.
Een aantal autonome ontwikkelingen heeft eveneens een plek gekregen.

In de voorliggende conceptbegroting is gerekend met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de nominale ontwikkeling 2024, uitgaande van de CPB-kerngegevens van augustus 2022.

Door het DB is op 20 maart besloten tot verwerking in de uiteindelijke begroting van de CPB-kerngegevens van maart 2023, in plaats van deze CPB-kerngegevens van augustus 2022. Herrekening van de begroting 2024 met aangepaste CPB-cijfers vraagt een aanzienlijke inspanning van de organisatie, die niet binnen het tijdsbestek voor verzending naar de gemeenteraden voor zienswijze haalbaar is. De aangepaste cijfers zullen daarom in de versie die na de zienswijzeperiode voorligt ter besluitvorming verwerkt zijn. De herberekening leidt tot een prijsindexering voor 2023 van 7.3% en voor 2024 11.2% in plaats van 10% en 15.9% in de voorliggende begroting.

Het DB is zich ervan bewust dat ze met dit besluit afwijkt van de normale werkwijze, vastgelegd in de nota Financieel Beleid, om de laatste cijfers voorafgaand aan het opstellen van de Uitgangspuntennotitie te gebruiken.

Tevens heeft het DB onderkend dat het bepalen van de nominale ontwikkeling een jaarlijks terugkerend proces is, en dat conform vastgestelde beleid bijstellingen in de CPB-cijfers jaarlijks op basis van nacalculatie worden verwerkt in het volgende jaar. Dit betekent dat bij een bijstelling naar beneden of naar boven ook de bijdrage van de gemeenten hierop wordt aangepast. Structureel levert dit besluit voor de gemeenten dus geen voor- of nadeel op. Het DB heeft echter geoordeeld dat de verschillen tussen de cijfers waarmee is gerekend en de nu bekende indexcijfers dusdanig groot is, dat het voor het beeld naar de gemeentelijke begrotingen gewenst is uit te gaan van de indexcijfers die bekend zijn geworden in maart 2023. Daarbij is wel onder ogen gezien dat dit later ook weer tot een herberekening kan leiden die ongunstiger uitpakt.

Om tijdig een programmabegroting voor te kunnen leggen voor een zienswijze van de gemeenteraden, is het nodig een ijkmoment vast te leggen voor het bepalen van de indexcijfers, dat voldoende ruimte geeft voor de voorbereiding van die begroting. Het DB is zich ervan bewust dat de lijn die zij dit jaar volgt een uitzondering moet zijn, die wordt gerechtvaardigd door de zeer grote verschillen tussen de cijfers van augustus 2022 en 2023. De directie is gevraagd een voorstel te doen over de wijze waarop de volgende jaren wordt omgegaan met indexeringen.

Daarbij zullen de wettelijke termijnen ook meegenomen worden, maar ook de gewenste koppeling van de behandeling van jaarverslag en programmabegroting, zeker zolang op beide documenten nog een zienswijze van de raden verplicht wordt door de GR. Maar ook omwille van voorkomen van bestuurlijke drukte blijft een koppeling waar mogelijk gewenst. Daarbij is door leden van de CBV eerder ook ingebracht dat door gemeenten gehecht wordt aan vaststelling van de programmabegroting VRK voor het zomerreces.

3. Achtergrondinformatie

Evaluatie jaarstukken

Zoals in 2022 toegezegd, heeft een evaluatie plaatsgevonden over de vorm en inhoud van de P&C-documenten, zoals het jaarverslag en de programmabegroting.

Deze evaluatie heeft ertoe geleid dat:

- In het jaarverslag een directe relatie is gelegd tussen de voorgenomen ambities en de daadwerkelijke prestaties. In voorgaande jaren werden alleen de werkelijke prestaties gerapporteerd. Dit brengt meer samenhang tussen beide documenten.
- Er is voorzien in een begroting en verantwoording in 'één oogopslag'.

Uiteraard zal komende jaren blijvend aandacht gegeven worden aan verbeteringen van de informatiewaarde van het P&C-instrumentarium.

Wat is er in de begroting 2024 verwerkt?

In de programmabegroting zijn de ontwikkelingen in de begrotingskaders gerubriceerd naar de volgende onderdelen (zoals vastgelegd in de Nota Financieel beleid):

- Besluitvorming na programmabegroting 2023
- Nominale ontwikkelingen: ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2023 en de prijs- en loonindexering.
- Autonome ontwikkelingen: bijstelling in de bestaande begroting van niet beleidsmatige aard en ontwikkelingen die als noodzakelijk en onvermijdelijk zijn te kwalificeren.
- Overige actuele ontwikkelingen

1. Nominale ontwikkelingen:

Nota bene: onderstaande tekst over de nominale ontwikkelingen betreffen de gegevens in de voorliggende ontwerp-begroting, in de definitieve versie zal worden gewerkt met andere cijfers zoals hierboven toegelicht: De herberekening leidt tot een prijsindexering voor 2023 van 7.3% en voor 2024 11.2% in plaats van 10% en 15.9% in de tekst hieronder.

Prijsindexering

Er is al enige tijd sprake van een uitzonderlijk hoge inflatie. Dat laat zich voelen in prijsstijgingen die de in de programmabegroting 2023 toegepaste prijscompensatie te boven gaan en die structureel doorwerken in de jaren erna. Dit laat zich zien in de, op de cijfers van het CPB gebaseerde, prijsindexering. Op basis van de prijsindex van het CPB leidt dit tot een aanvullende structurele prijsindexering over 2023 van 10% en een prijsindex over 2024 van 5.9%. Dit leidt tot een structurele prijsindexering van 15.9% vanaf 2024.

Loonindexering

Eind februari is een principeakkoord arbeidsvoorwaarden bereikt door de Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's met de werknemersvertegenwoordiging. In dit principeakkoord is het volgende overeengekomen:

- Nominale verhoging € 100 bruto structureel per maand
- Loonsverhoging 5.5%
- Verhoging eindejaarsuitkering 1.58%
- Verhoging vrijwilligersvergoeding 9.3%

Dit akkoord is afgesproken voor 16 maanden, ingaande 1 januari 2023.

In de programmabegroting 2023 was rekening gehouden met een voorlopige inschatting van 2%.

Op aangegeven van het ABP is een premiedaling verwerkt van 0.7%. In de programmabegroting 2023 was rekening gehouden met een stijging van 0.7%, per saldo een daling van 1.4%.

Doorrekening van bovenstaande leidt voor 2024 e.v. tot een loonindexering van 9.11%.

Gewogen indexcijfer:

Het gewogen indexcijfer (lonen en prijzen) voor 2024 bedraagt op grond van bovenstaande berekeningen 11.15%.

Dit percentage is als volgt opgebouwd:

Overzicht nominale ontwikkeling correctie 2023 en programmabegroting 2024					
	weging	correctie indexcijfer 2023	indexcijfer 2023 komt bij PB 2024		
Prijsindexering	30%	10,00%	3,00%	15,90%	4,77%
Raming loonindexering 2023	70%	6,41%	4,49%		0,00%
Raming loonindexering 2024	70%			9,11%	6,38%
			7,49%		11,15%

Loon- en prijsindexering gemeentelijke bijdrage 2024

Op basis van het gewogen indexcijfer van 11.15% bedraagt de verhoging van de gemeentelijke bijdrage (inwonerbijdrage, bestuursafspraken en overige bijdragen) voor 2024, ten opzichte van de programmabegroting 2023 € 7.606.000.

Indexering versterkingsgelden

Conform de uitgangspunten in de nota Financieel Beleid wordt de index – een gewogen gemiddelde loon- en prijsontwikkeling – ook toegepast op de zogeheten Versterkingsgelden. De indexering bedraagt € 6.250.000 x 11.15% = € 697.500.

Indexering product gerelateerde en overige inkomsten niet zijnde inwonerbijdrage

De indexering op de subsidies en overige inkomsten niet zijnde inwonerbijdrage leidt tot een bijdrage van € 1.382.000.

Loon- en prijsbijstelling Rijksbijdrage

Voor 2024 wordt in de programmabegroting uitgegaan van een looncompensatie op de Rijksbijdrage van € 200.000.

2. Autonome ontwikkelingen:

De autonome ontwikkelingen, zoals opgenomen in de uitgangspuntennotitie 2023, zijn in de voorliggende conceptbegroting verwerkt:

Autonome ontwikkelingen

De volgende autonome ontwikkelingen zijn meegenomen bij het opstellen van de conceptprogrammabegroting 2024:

- Toename aantal inwoners
- Versterking crisisbeheersing en informatievoorziening
- Ontvlechting meldkamer
- Medische Milieukunde
- Infectiepreventie Technische Hygiënezorg (THZ)
- Verhoging bijdrage Lidmaatschap Werkgeversvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV)
- Wet Open overheid
- Gemeentelijke taken bevolkingszorg
- Leertafel Zorg en Veiligheid
- Natuurbrandbestrijding

Deze ontwikkelingen zijn in de begroting toegelicht.

Aanvullend op wat in de Uitgangspuntennotitie als autonome ontwikkelingen zijn benoemd, heeft onderstaand onderwerp ook nog een plek in de programmabegroting 2024 gekregen:

Arbodienst

De aanbesteding van de Arbodiensten leidt tot hogere kosten met ingang van 2023 tot een bedrag van € 43.000. Het af te nemen pakket dient op twee onderdelen nog te worden aangepast: een registratie gevaarlijke stoffen is verplicht en de beschikbaarheid van psycholoog op locatie. Bij elkaar is er dan met ingang van 2024 sprake van € 53.000 structureel hogere kosten.

3. Overige ontwikkelingen

Er is daarnaast sprake van een aantal actuele ontwikkelingen binnen de organisatie, die in 2023/2024 een rol gaan spelen. Waar dat mogelijk was zijn deze zoveel als mogelijk binnen het beschikbare financiële kader verwerkt of zal daar in de toekomst op teruggekomen worden.

Deze ontwikkelingen zijn:

- Pandemische paraatheid
- Premie ongevallenverzekering
- LIVEX 2024
- Landelijk versnellingsplan informatieveiligheid
- Klimaatadaptatie
- Veilige energietransitie
- Fallback C2000
- Hybride werken
- Duurzaamheid

Begrotingssaldo

In de Uitgangspuntennotitie was er nog een nadelig saldo op te lossen wil de begroting en het meerjarig perspectief sluitend c.q. positief zijn.

Een van de maatregelen om het nadelig saldo te dekken is door een bedrag van € 200.000 structureel in de begroting te verwerken als gevolg van vertraging realisatie investeringen. Er werd al rekening gehouden met een vertraging, maar in de praktijk blijken de voordelen hoger dan verwacht waardoor verhoging van dit bedrag in de begroting reëel is.

Voor het resterende tekort is aan de organisatie opdracht gegeven om naar de toekomst toe kosten beheersende maatregelen te nemen. Nadat deze opdracht was ingevuld leidde doorrekening van het principeakkoord arbeidsvoorwaarden tot een aanvullend tekort van structureel € 193.000. De bijdrage vanuit de gemeenten op basis van een gewogen gemiddelde loon/prijs dekt namelijk niet de totale loonsverhoging.

Om geen extra bijdrage van de gemeenten te hoeven vragen waren bovenop de maatregelen die al waren genomen, nieuwe interventies nodig. De organisatie heeft deze handschoen opgepakt en de uitkomst heeft het toch mogelijk gemaakt een sluitende begroting voor te leggen.

Hierbij wordt aangetekend dat de druk om de taken binnen het huidige kader van de conceptbegroting 2024 uit te kunnen blijven voeren oploopt. Tegen de achtergrond van het eerder uitgevoerde onderzoek naar de kostenefficiëntie van de organisatie wordt hier wel een risico mee genomen.

Actualisatie MJIP 2023-2027

Het meerjareninvesteringsplan is geactualiseerd en onderdeel gemaakt van de programmabegroting 2024. De bijbehorende kapitaallasten zijn in de begroting verwerkt. Ook de geplande investeringen zijn onderhevig aan forse prijsstijgingen. Getracht is om de vervangingsinvesteringen zo reëel mogelijk te ramen.

Er is sprake van enkele nieuwe investeringen waarvoor goedkeuring gevraagd wordt:

- Voertuig team Brandonderzoek
- Verschuivingen binnen de vervoerscapaciteit
- Piketvoertuig GIM piket

In het hoofdstuk Investerings wordt dit nader toegelicht. De bijbehorende kapitaallasten worden opgevangen door het laten vervallen van voertuigen dan wel dekking binnen de eigen begroting.

Treasury en financiering

Het kasstroomoverzicht 2023-2027 geeft inzicht in de financieringsbehoefte voor de komende jaren. Vooralsnog wordt voor 2024 geen nieuwe lening aangetrokken.

Renteherziening

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de renteomslag voor. Momenteel stijgen de rentes weer. In de programmabegroting 2023 werd nog rekening gehouden met een rente van 1% voor nieuwe leningen. Dat is niet meer reëel waardoor deze rente is verhoogd naar 3.5%. Dit heeft in het financiële meerjarenbeeld geleid tot een nadelig financieringsresultaat. Gevolg hiervan is dat op grond van de voorgeschreven rekenmethode de renteomslag met ingang van 2024 wordt verhoogd naar 0,5% ten opzichte van 0% in de programmabegroting 2023.

Dekkingsmiddelen

Met ingang van de programmabegroting 2024 zijn de dekkingsmiddelen zoals de gemeentelijke bijdrage, bestuursafspraken en BDUR-middelen van de programma's naar programma Financiële middelen overgebracht. De bijdragen per onderdeel en per gemeente blijft gespecificeerd staan in het overzicht Gemeentelijke bijdrage in bijlage 6.1 van de programmabegroting.

Effect lopend boekjaar 2023

Zoals gemeld is op basis van de CPB-indexcijfers sprake van een aanzienlijke bijstelling op prijsindexering en ook het principeakkoord arbeidsvoorwaarden, dat ingaat met terugwerkende kracht per 1 januari, leidt tot een aanzienlijke stijging in 2023.

Deze bijstelling over 2023 bedraagt 7.49%. Deze ontwikkeling is hoger dan de, met gemeenten, afgesproken bandbreedte van 1%. Dit verschil is te groot om binnen de begroting van de VRK op te vangen en daarom zal een besluit voorgelegd worden de gemeentelijke bijdrage over 2023 als gevolg hiervan te verhogen met € 5.509.000.

Dit voorstel zal betrokken worden bij de besluitvorming over de programmabegroting 2024 en is daarmee een onderdeel van de zienswijzeprocedure.

Begrotingsbeeld 2024-2027

Kaderontwikkeling 2024-2027	bedragen * € 1.000			
	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt vastgestelde programmabegroting 2023	-50	29	0	0
<i>Nominale ontwikkeling</i>				
Prijs- en loonindexering	-9.670	-9.670	-9.670	-9.670
Stijging gemeentelijke bijdrage	7.606	7.606	7.606	7.606
Stijging gemeentelijke bijdrage agv Indexering versterkingsmiddelen	697	697	697	697
Stijging productgerelateerde inkomsten	1.382	1.382	1.382	1.382
Stijging BDUR	295	295	295	295
<i>subtotaal nominale ontwikkeling</i>	310	310	310	310
<i>Autonome ontwikkelingen</i>				
Toename aantal inwoners	-48	-48	-48	-48
Stijging gemeentelijke bijdrage a.g.v. toename inwoners	48	48	48	48
Versterking Crisisbeheersing en informatievoorziening	-1.052	-1.052	-1.052	-1.052
Extra middelen BDUR tbv Crisisbeheersing en informatievoorziening	1.052	1.052	1.052	1.052
Ontvlechting meldkamer - beheerstaken die terugkomen	-125	-90	-50	
Ontvlechting meldkamer - bestemmingsreserve	125	90	50	
Medische Milieu Kunde	-202	-202	-202	-202
Infectiepreventie THZ	-178	-178	-178	-178
Verhoging bijdrage WVSW	-14	-14	-14	-14
Wet Open overheid	-35	-35	-35	-35
Gemeentelijke taken bevolkingszorg	-324	-324	-324	-324
- Bijdrage gemeenten taken bevolkingszorg	162	162	162	162
- Aandeel dekking vanuit extra BDUR versterking crisisbeheersing	162	162	162	162
Leertafel Zorg en Veiligheid	-73	-73	-73	-73
- Te ontvangen subsidie Leertafel Zorg en Veiligheid	73	73	73	73
Verhoging krediet nieuwbouw Bennebroek (aandeel VRK, besluit 11-7-	-19	-19	-19	-19
Arbodiensten	-53	-53	-53	-53
Financieringsresultaat	34	28	25	4
<i>subtotaal autonome ontwikkeling</i>	-467	-473	-476	-497
<i>Overige ontwikkelingen</i>				
Pandemische paraatheid / hogere rijksbijdrage	neutraal			
Premie ongevallenverzekering	-55	-55	-55	-55
Landelijk versnellingsplan Informatieveiligheid	-100	-100	-100	-100
Hybride werken	-50	-50	-50	-50
<i>subtotaal overige ontwikkelingen</i>	-205	-205	-205	-205
Actualisatie MJIP 2023-2027	-1	-104	-378	-487
<i>subtotaal actualisatie MJIP 2023-2027</i>	-1	-104	-378	-487
<i>Maatregelen ter dekking</i>				
Verhogen vertraging uitvoering investeringsprogramma	200	200	200	200
Verdeling te nemen maatregelen over programma's	50	50	356	486
Maatregelen ter dekking hogere kosten principe akkoord cao	163	193	193	193
	413	443	749	879
Begrotingssaldo 2024-2027	0	0	0	0

Wat niet in de begroting is meegenomen, maar wel van invloed kan zijn

Vervallen bestemmingsreserve Veilig Thuis

De bestemmingsreserve om de extra loonkosten van Veilig Thuis, als gevolg van omzetting cao-jeugd naar cao-gemeenten, voor drie jaar op te vangen vervalt met ingang van 2023.

Er was de verwachting dat de hogere kosten door efficiencywinst op te vangen waren. Dit is niet het geval. Dit wordt ondersteund door de in 2021 gehouden benchmark waaruit enerzijds blijkt dat de kosten van uitvoeren van de Veilig Thuis taken, in vergelijking met andere Veilig Thuis organisaties, onder het gemiddelde van het benchmark scoort, maar ook dat de VRK efficiënt met zijn middelen omgaat en de overhead op een laag niveau zit.

In 2023 zal wederom een benchmark gehouden worden naar het kostenniveau van Veilig Thuis ten opzichte van andere Veilig Thuis organisaties.

4. Voorstel te nemen besluiten:

Het DB positief te adviseren over het voorstel

1. De ontwerpbegroting 2024 op 3 april 2023 aan te bieden aan de besturen van de regiogemeenten met het verzoek om voor 19 juni hun zienswijze kenbaar te maken, en daarbij mededeling te doen van de intentie in de definitieve versie van de begroting te werken met de indexcijfers die in maart bekend zijn geworden.
2. De programmabegroting op 10 juli 2023 te agenderen voor finale besluitvorming door het AB, waarbij de volgende besluitpunten door het DB zijn voorzien:
 - a. De programmabegroting 2024-2027 vast te stellen.
 - b. In te stemmen met de in de programmabegroting vervatte jaarschijf 2024 van het meerjareninvesteringsplan 2023-2027 en daarvoor de bijbehorende kredieten te voteren (zie bijlage 6.5 programmabegroting).
 - c. In te stemmen met de gewijzigde jaarschijf 2023 en daarvoor de bijbehorende kredieten te voteren (zie bijlage 6.5 programmabegroting)
 - d. In te stemmen met het eventueel betrekken van investeringen uit de jaarschijven 2025-2026 van het MJIP 2024-2027 bij de aanbestedingen om zo een aantrekkelijk inkoopvolume en efficiënt inkoopproces te bevorderen. De uitlevering van dit soort investeringen gebeurt over meerdere jaren.
 - e. In te stemmen met de structurele verhoging van de inwonerbijdrage met € 7.606.000 met ingang van 2024;
 - f. In te stemmen met een verhoging van de inwonerbijdrage met € 5.509.000 over 2023;
 - g. Met dien verstande dat alle bedragen worden aangepast met de in maart 2023 bekend geworden CPB-kerngegevens mbt indexering.

5. Vervolgtraject

Na advies door de bestuurscommissies, wordt de Programmabegroting vastgesteld en voor zienswijze aangeboden aan de gemeenten. De begroting wordt tegelijkertijd aangeboden aan de griffies en de colleges. Zienswijzetrject tot en met 19 juni 2023. In de tussentijd wordt de begroting aangepast op de in maart 2023 bekend geworden indexcijfers, Vaststelling definitieve programmabegroting inclusief de herberekening in het AB van 10 juli 2023.

6. Bijlage(n):

Ontwerp Programmabegroting 2024-2027

In de vergadering genomen besluit: